



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Jacobi Alvarez de Paz Opera

De Exterminatione Mali, Et Promotione boni - Libri quinque

Álvarez de Paz, Jacobo

Lvgdvni, 1613

De septimo gradu Humilitatis, qui est, ex accepto honore, aut laude,
dolore affici. Cap. 8.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77843](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77843)

appetitum honoris, à bono & æquo retraharis. Desidera tandem contemni, vt tuo contemptu, quem in hac vita sustinueris, æterna gloria coroneris.

De septimo gradu Humilitatis, qui est, ex accepto honore, aut laude, dolore affici.

CAPVT VIII.

SOLENT humiles, honorem, laudemque ab hominibus delaram, contemnere, despicientiam ac vilipensionem sui concupiscere; honores verò non possunt effugere; neque ad gloriam confusionis pro Christo sustentata peruenire. Illi quidem crucifixi sunt mundo, sed mundus non est crucifixus ipsis, qui illos fugientes insequitur, delitescens quasi digito monitrat, & in imo iacere volentes, ad fastigium dignitatis efferte conatur. Hinc iam ad alium gradum humilitatis efferuntur: nam qui sui contemptu desiderabant, videntes se ab omni contemptu alienissimos, & laudibus, honoribus, & dignitate præfulgidos, suam vicem dolent, & statum illum oculis insipientium felicem, sed re vera periculosum, timent. Superbia namque & insipientiæ indicium esse, dignitates aut ambire, aut concupiscere, Salomon in Proverbiis expressit. Stultus, inquit, plaudit manibus, cum sponderit pro amico suo. Quem locum intelligendum esse de his, qui dignitatem, ac curam aliorum suscipiunt, docet venerabilis Beda, sic scribens: Stultus est, qui cum animam fratris suscipit regendam, de suis gloriatur actibus, & non potius ei humilis compassione, quicquid potest auxilij salutatis impendit. Hoc ergo est stultorum & sapietium, seu superborum humiliumque discrimen, quòd illi sponione à se pro subditis facta, quando dignitatem admittunt, læritia gestiunt, & quasi præ exultatione manus complodunt. Hi verò cum se fideiuflores subditorum considerant, pro quibus sunt rationem reddituri, non modico dolore afficiuntur. Ex quo apparet nostrorum temporum miseranda fatuitas, in quo electis ad aliquam dignitatem congratulamur, & explosis condolemus. Cum tamen æquum esset contrà facere. Nam ad dignitatem euectis, propter onus & periculum, quòd subeunt, condolendum esset, & reiectis, tamquam à periculo & debito liberis gratulandum. Certè cum Mathias ad Apostolarum electus est, & Ioseph, seu Barfabas iustus, prætermisus, non legimus illum gratulationem aliquam à fidelibus, aut istum signum doloris audiuisse. Illa autem electio, si quæ alia gratulationem non modicam exigere videbatur, quæ in locum Iudæ suffectus, non hominum suffragiis, sed Dei iudicio ac voluntate, fuit iusto prælatus. Sed neque huic ita electo fuit gratulandum, quoniam ad onus electus, quoniam cura animarum onustus, quoniam ex natura oneris mille periculis casus expositus. Ipse Iudas, in cuius locum successit Mathias, ab ipso Christo electus fuit, & tamen sua culpa, non tantum dignitatem perdidit, sed & vitam æternam amisit. Saul quoque à Domino rex factus est. Audiuit enim Samuelem dicentem sibi: Ecce vixit te Dominus super hæreditatem suam in principem, & liberabis populum suum de manibus inimicorum eius. Sed quia muneri sibi commissio defuit, etiam fuit à Domino reprobatus. Si verò nec electis à Domino, propter pericula, quæ cum dignitate subeunt, gratulandum fuit, quanto minus illis est miseris collatandum, qui honores cupiunt, di-

A gnitates ambiunt, & vt imperent, seiplos discrimini propriæ salutis submittunt?

Longè itaque abest à veris humilibus, honoris ac dignitatum desiderium, aut gaudium de honorifico gradu suscepto; quem tristi vultu intuentur, & non sine sensu doloris admittunt. Merito autem dixi, sine sensu doloris, quoniã multi hodie cum honorantur, aut cum ad dignitatē euehantur, dolorē & tristitiam simulant, pauci verò sunt, qui eam mēte concipiunt. Est enim ambitio ad eò animis sapientium inuisa, vt hi, qui dignitatem totis desideriis cupierunt, & dato etiam pretio cōemerūt, vile sibi putent dolorem de accepto munere fingere, ne propter ambitionem sapientibus sint & ipsi cōtempri. Ex aduerso verò humiles, sæpe ne apud homines humiliū & Sanctorum opinionem sibi concilient, sensum doloris, quem de oblata sibi dignitate concipiunt, prudenter abscondunt. Malunt enim duplici dolore tangi; altero, quò minus sibi inuisum obeunt; altero, quò priorē dolorem supprimunt, quàm ab hominibus ob despicientiam muneris honorari. Sed sæpe merorem suū dissimulare non possunt, quia vix sufficientes ad salvandas animas proprias, ad curandam aliarum salutem præcepto coguntur. Legunt illi in Apostolo: Qui

B **C** **D** **E** Episcopatum desiderat, bonū opus desiderat. Oportet enim Episcopum irreprehensibilem esse; & quia se nequaquam irreprehensibilem sentiant, merito minus, quòd vitam immaculatā possit, effugiant. Intellexerunt illi optimè sensum Apostoli, qui eò verbo non ad desiderium muneris prouocat, sed ad vitam ab omni labe purā, & ad labores, & mortis sustentationem inuitat. Sic perfectò Gregorius magnus sanctitate, & mirabilis humilitate, hunc locū est interpretatus. Fauet, inquit, ex desiderio, & terret ex præcepto, ac si aperte dicat: laudo quòd quæritis, sed prius discite quid quæritis; ne dū vos metipfos metiri negligitis; tanto foedior vestra reprehensibilitas appareat, quanto & à cunctis cōspici in honoris arce festinat. Magnus enim regendi artifex fauoribus impellit, terroribus retrahit, vt auditores suos, & de scripto irreprehensibilitatis culmine restinguat, à superbia; & officium laudando, quòd quæritur, cōponat ad vitam: Quamuis notandum, quòd illo in tempore hoc dicitur, quò, quisquis plebibus præerat, primus ad martyrij tormenta ducebatur. Tunc ergo laudabile fuit Episcopatum quærere; quando, per hunc quandam dubium nō erat ad supplicia grauiora peruenire. Unde ipsum quoque Episcopatus officium boni operis expressione definitur, cum dicitur: Si quis Episcopatum desiderat, bonū opus desiderat. Ipse ergo sibi testis est, quia Episcopatum non appetit, qui non per hunc, boni operis ministeriū, sed honoris gloriā quærit. Hæc ille. Merito ergo erubescunt humiles, cum ad sublimia vocantur, cum in candelabro dignitatis ponuntur, quia ipsa admissione dignitatis se immaculatos & irreprehensibiles, & perfectos profitentur. Et quæ maior causa doloris, quàm si verè humilis seipsum sanctū fateatur, & nō iam ore (quòd minus est) laudet, sed ipsa se actione commendat? Merito Zaraligatam coccino manum retraxit, & quasi se præ rubore vinculi splendidiore abscondit, quia viri humiles, accepto splendido dignitatis amictu, præ dolore & tristitia quasi manum retrahunt; & dum se abscondere volunt, quasi aliis locum priorem ac digniorem relinquunt.

Humilium sanè virosum est, locum sublimem cum dolore suscipere, eumque, modò licitè possint, detrectare. Quòd pulchre delineatum est in illa parabola Ioathan, filij Gedeon, quæ ciues Sichè, in gratitudinis & infidelitatis admonuit. Terunt, inquit, ligna, vt v-

Prov. 17. 18.

Beda. 1b.

Ahor. 1.

1. Reg. 10. 1.

1. Tim. 3. 1. 2.

Greg. Pastor. 1. p. c. 8.

Gen. 38. 28.

Lu. 2. 9. 8.

gerent

gerent super se regem; dixeruntque oliua: Impera nobis. Non ipsa venit, non principatū ambiuit, non se aptam ad gubernandum prædicauit. Sed magis se in suo loco continuit; donec ab aliis arboribus inuitata est ad regnum; & ad imperandum inducta: sed nec sic præcantibus, & impellentibus acquieuit; immò oblatum splendidum munus reiecit, dicens: Numquid possum deserere pinguedinem meam, qua & diu vtuntur, & homines, & venire, vt inter ligna promouear? Oliua iustos humiles signat, gratia deuotionis vinctos, & in diuinorum contemplatione suspensos, quorum suavis spiritus & Deo cultui est, & hominibus fructui. Hunc illi nolunt deserere, propter imperium; quia vel experientia, vel aliorum relatione didicerunt, quam difficile sit, inter curas ac sollicitudines huius vitæ deuotionis gratiam seruare. [Dixeruntque ligna ad arborem ficum: Veni, & super nos regnum accipe.] Ficulnea quoque ad regnum inuitata est, quæ illorum iustorum humilium est typus, qui in actiua vita positi, bonorum operum sunt feraces, & nolunt propter dignitatis assumptionem, cui multi sepe se defectus admittent, suauitatem suorum laborum amittere. Ideoque ficus nomine eorum dicit: [Numquid possum deserere dulcedinem meam, fructusque suauissimos, & ire, vt inter cætera ligna promouear?] Ac si diceret: Non est æquum, vt ego lubens suauitatem actionum mearum pro aculeis curarum relinquam, & cum securè viam, me periculis, quæ ex prælatione nascuntur, exponam. [Locuta igitur sunt ligna ad vitem: Veni, impera nobis.] Quæ & regimè quoque subire etiam inuitata contempsit. Nam & vitis, eorum humilium est typus, qui charitate Dei, & proximi inebriati, animas saluare contendunt. Hi autem opus charitatis amant, sed onus obligationis iustitiæ, & dignitatem, cui opus solet adiungi, subire detrectant. Quorum vitis vocem assumens, ait: [Numquid possum deserere vinum meum, quod lætificat Deum, & homines, & inter ligna cætera promoueri?] Zelus, inquam, meus, quo Deo placeo, & fratribus profum, non tam vilis pretij est, vt sit pro munere publico relinquendus, quod terrenis occupationibus noctes diesque terit, & vtilioribus functionibus vacare non sinit. Si ergo hinc nolunt regere, quis imperitabit? Si hi habenas imperij non accipiunt manibus, quis gubernabit? Certè hi gubernabunt: & vix congregationi, cui isti non præ sunt. Sed gubernabunt iusti, regent tracti, imperitabunt Dei voluntate, & maiorum præcepto compulsi. Superbus autem non sic, sed iste leui signo vocatus, statim lætus adest, vt dignitatem rapiat, quod si non vocetur, ipse se ingerit. Hic est rhamnus, qui audito hoc verbo; [Impera nobis,] sine vilo timore, immò & sine pudore respondit: [Si verè me vobis regem constituitis, venite, & sub vmbra meæ requiescite: si autem non vultis, egrediatur ignis de rhamno, & deuoret cedros Libani.] Rhamnus genus est rubi primum molle, deinde aculeis, & spinis pungentibus oblitum, quod vento agitatam (si Iosepho fides habenda est) ex se ignem emittit. O pulchra hominis superbi & arrogantis imago! Vide superbi ementiam benignitatem. Si verè me regem constituitis, quando ita vultis, venite, ego enim vos protegam vmbra mea, & ab omni malo defendam. Sed vide veram crudelitatem. Si non vultis, egrediatur ignis de me, & deuoret præcipuos ex vobis. Ergo hic contra aliorum voluntatem seipsum intrudit. Si non vultis, inquit, me vocare, me inuitare, me eligere, ego me ingero, & per fas & nefas munus honorificum inuado, & in eo positus, meis malis exemplis, & ver-

bis iracundis, & duro ac iniusto imperio, ceu rhamnus, animas vestras cruento. Superborum igitur est, honores & dignitates appetere, & de illorum affectione gaudere: humilium verò, hæc eadem reicere, & cum non possunt, de onere humeris accepto tristari. Habent quidem humiles sapientiam, habent peritiam literarum, habent non modicam dexteritatem in negotiis gerendis; habent & cor magnum, vt possint aliis præesse, & populos ac gentes gubernare. Hæc habent, & se habere cognoscunt; neque enim humilitas insipiens est, aut stulta (quemadmodum iam diximus) quæ dona cælitus sibi data non agnoscat. Et tamen nec honorari, nec aliis præfici appetit, & si præficiantur, munus & prælationem cum dolore subeunt, quoniam sciunt, talenta naturalia nihil ad præfecturam rectè oboundâ prodesse, nisi auxilium Dei, & eius voluntas, accesserit. Sepe magni, & oculis omnium ad gubernandum aptissimi, à Domino reiecti sunt: & paruuli, de quibus nihil eximium sperabatur, electi. Mutitur Samuel ad vngendum in regem vnum ex filiis Isai. Videns autem Eliab adolescentem robustum, & facie decorum, & primo aspectu ad imperium aptissimum, interrogat: [Num coram Domino est Christus eius? Er Dominus ad eum: Ne respicias vultum eius, nec altitudinè stature eius, quoniam abiecti eum, nec iuxta intuitu hominis ego iudico: homo enim videt ea quæ parent, Dominus autem intuetur cor.] Hic, & alij similes contempti sunt: paruulus verò, & quasi relegatus ad pascendas oues, & pro nihilo habitus, suffragis totius cælestis curiæ, ad regnandum eligitur, & quem homines contenebant, Deus approbat, & quos illi probabant, reprobat. Quis hæc audiens, licet doctus sit, licet prudens, licet magnanimus, licet omnibus donis ad regimen ornatus, ad nomen prælationis non contremiscat, dum an ab hominibus tantum eligatur, & an à Deo sua electio improbetur, ignorat? Humilis profectò timebit, & formidabit: stultus verò, atque superbus, licet vitij scateat, licet prauis motibus corrumpatur, prælatione subire non metuet. Hunc, & eius similes miratur Bernardus exponens illud Canticorum: Posuerunt me custodè in vineis. Miror, ait, audaciâ plurimorum, quos videmus de suis vineis nõ colligere nisi spinas, & tribulos, vineis tamen dominicis etiam se ingerere non vereri. Fures sunt, & latrones, non custodes, neque cultores. Qui statim quid de sua prælatione sentiat, & quo motore verus humilis aliis præsit, sic explicat. Hoc illis. Væ autem mihi etiã nunc à periculo vineæ meæ: immò magis nunc quando pluribus intentus, minus circa vnam diligens, minusque sollicitus fieri cogor. Nec sepe circumdare, nec torcular fodere in ea licet. Heu destructa est macetia eius, & vindemiant eam omnes, qui prætergrediuntur viã. Patet exposita tristitia, iracundiæ, atque impatientiæ peritia. Demoliuntur eam sedula quædam vulpeculæ instantiù necessitatù. Irrumpunt vndiq; anxietates, suspiciones, sollicitudines. Turbæ discordiarum, caustarum molestiararà horã defunt. Non est prohibendi facultas, non copia declinandi, sed nec orandi spatium. Quo imbre lacrymarum perfundere sufficiã [sterilitatem animæ meæ?] Vineæ meæ volu dicere, sed de psalmo sic incidit, propter vsum, & sensus idè est. Nec piget erroris, qui admonet similitudinis, quia non de vinea sermo est, sed de anima. Ergo anima cogitur, cum vinea legitur. Siquidè sub huius specie, & nomine illius sterilitas deploratur. Quibus ergo lacrymis rigabo sterilitatè vineæ meæ? Omnes palmites eius aruerunt præ inopia. Iacent sine fructu, eo quòd non habeant humorem. Iesu bone, quos fasciculos far-

mentorum ex eis in tuo quotidie sacrificio vltio contriti cordis mei, te teste, absumit? Sic obsecro sacrificium tibi [spiritus contribulatus, cor contritum, & humiliatum Deus ne despicias.] Haecenus ille vir sanctissimus, & humillimus, qui (vt mihi quidem videtur) patenter expressit quo affectu viri humiles dignitatum oneri se subiiciant. Suscipiunt eas maiorum auctoritate compulsi, incipiunt aliis praesse cum dolore, prosequuntur cum timore, & quasi qui importabile onus depouunt, praelatione cum gaudio & exultatione relinquunt.

Nec immerito dignitatem ac praelationem onus vocamus, quam scriptura sancta hoc nomine declarauit. Iob quippe de Deo loquens, ait: Deus, cuius irae nemo resistere potest, & sub quo curuantur qui portant orbem. Qui enim sunt, qui orbem sustinent, nisi reges, & principes, & praelati, quorum est, subditos suos quasi humeris sustinere, vel potius semper brachiis manibusque portare, ne in malum ruant, & Dei amicitiam dilapident? Hi curuantur, & subiiciunt se Deo, cuius irae nemo resistit, vt sciant se iudici seuerissimo rationem reddituros de onere sibi commissio, & de animabus fratrum in custodiam acceptis. O magnum onus, quod tamen multi stulti non metuunt, quia splendore dignitatis obcaecati, onus esse nesciunt! O multiplex onus, quod ex multis hominibus praelato subiectis confectum est! Quorum aliquis vix se ipsum portare valet, miser vero praelatus omnes simul debet pro officij sui obligatione portare. Quare Gregorius ait: Tantorum quippe pondera vnusquisque sustinere compellitur, quantis in hoc mundo principatur. Vnde & terrae princeps non incongrue Graeco eloquio Basileus dicitur. Laos enim populus interpretatur. Basileus igitur basis Laon vocatur, quod Latina videlicet lingua, basis populi dicitur: quia videlicet ipse super se populum sustinet, qui motus illius potestatis, pendere fixus regit. Quo enim subiectorum suorum onera toletat, eo quasi superpositam columnam basis portat.]

Est ergo praelatio, pondus, quod non sine magno periculo sustinetur: nam dum aliis sustinendis, & portantis intendis, saepe te ipsum & tuam conscientiam curare desinis. Vnde alij proficiunt, tu deficis: vnde alij impinguntur, marces: & vnde illi ad perfectionem ascendunt, tu saepe ad imperfectiones, & lapsus, & peccata descendis. Cur ergo de tam periculoso pondere non dolebis? Sane humiles, tanquam veri sapientes, pondus fugiunt, si possunt, & si non possunt, cum maerore & dolore suscipiunt. Considerat humilis, inquit Laurentius Iustinianus, quod quanto quisque in superiori constitutus est loco, tanto in maiori versatur periculo, & quanto splendoris honore celsior quisque est, tanto (si delinquat) peccator maior est. Fuerunt namque non pauci, qui in humili constituti gradu, se ipsos optime nouerunt gubernare, in laboribus, in vigiliis, in abstinentiis; qui quandiu licuit ipsis esse priuatis, & nihil aliud curare, quam propria, humiles erant, & Deo placebant, atque inde non modica Philosophiae incrementa rapiebant: at vbi fastidium dignitatis affectu fuisse, & in publico prodierunt, ac multorum imperitias emendare necesse fuit: aliqui inter exordia tantum sufferre pondus non potuerunt officij, & se subtraxerunt: qui vero tolerare coacti sunt, perdentes conscientiam, & humilitatem priorem, sibi intulerunt magna dispendia, & nihil aliis profuerunt. Haec intelligentes humiles omnem dignitatis altitudinem abhorrent, ne disperdant in pelago, quod magno cum labore adepti sunt. Haecenus ille. Si ergo humiles ista cognoscunt, & sic sapissime euenisse aliis deprehendunt: quid mirum, si dum salutem suam amant, de imposi-

A ta sibi dignitate dolorem maeroremque concipiant? Sciunt quia Dominus aliquando [immutat cor principum populi terrae, & decipit eos, vt frustra incedant per inuium. Palpabunt quasi in tenebris, & non in luce: & errare eos faciet quasi ebrios.] Permittit, inquam, vt affectus illorum in praua & verita feratur, & intellectus ipsorum prauis consiliis decipiat, & vt iter per inuia vitiorum faciant, numquamque ad optatum finem perueniant. Permittit etiam, vt in media luce sapientissimorum consiliorum, inordinatis suis affectibus raptati, errant, & quasi ebrii, quae pueri facile assequuntur, ignorent. Sciunt etiam, quia contra iudices, & praelatos [stabit spiritus virtutis, & tanquam turbo venti diuider eos.] Stabit scilicet spiritus indignationis Dei, vt eorum acta iudicet, & propter munus male occupatum, & peius administratum, quasi ventilabro in varia desideria disperiat. Sciunt denique, quia non semel Dominus [secretorum scrutatores quasi non sunt, iudices terrae velut inane fecit: quando scilicet, eos quorum est pro sibi tradita potestate, aliorum vitas scrutari, & lites contentionesque componere, quasi in nihilum redigit, & conatus eorum inanes atque inutiles reddit.] Et id quidem, quoniam neque plantatus ab eo, neque satus, neque radicatus in terra truncus eorum. Si enim ipse Dominus eos plantasset, atque seuisser, & in dignitate constitueret, vtique (si per eos non staret) adiuuisset, vt labores ipsorum viles essent, neque in vacuum atque inane reciderent. Merito itaque ab humilibus honores ac dignitates, tanquam periculorum plena, respiciuntur, quas si subite contingat, non sine dolore & maerore tanto oneri, cui vires suas impares iudicant, sese submittere.

B Vt autem tu, o vir Dei, hunc gradum humilitatis ascendas, a priori incipe, & disce velle contemni, & a corde tuo desiderium honoris & imperij reuellere. Si enim imperium concupueris, absque dabo eo oblato non dolebis, sed de eius obtentione lataberis. Hoc ingens malum est, quod nimirum tibi forte noxium erit, ac si vtile esset percipere. Sed aliud malum, & quidem maius, tibi imminet, quod si praelationem concupueris, ex desiderio ad opus ambiendi peruenies, & sic in illa mala incidis, quae Basileus grauissimis verbis, ambitiosis inesse animaduertit. Ille sic ait: Caeterum clerum, aut inter fratres principatum nullo modo appetere monachus debet. Siquidem diabolica ista pestis est, & libidinis dominandi labes, quae res insignis est prima illius diaboli prauitatis indicium. Etenim ex hac ille quoque imperandi libidine praecipit insigni illo superbia lapsu corruit, & sine dubio, qui in huius vitae potestate est, is eodem plane cum diabolo, malo laborat. Qui autem ab eo captiui tenentur, eos inuidos, contentiosos, insimulatores, impudentes, calumniatores, assentatores, humiles, vbi non conuenit, illiberales, gloriosos, sexcentis denique aliis huiusmodi turbis refertos existere necesse est. Etenim qui est huiusmodi, is idoneis inuidet, & palam traducit. Quin erit saepenumero cum illorum etiam interitum exoptabit, quod videlicet, sublati de medio qui tales sunt in deferendis muneribus necessario suffragia ad ipsum deueniant. Atque ex hoc etiam aliud sequetur, quod iis, penes quos illa deferendi potestas erit, adlabitur, atque ita multa illiberaliter ac seruiliter aget: aduersus inferiores vero, si aduersentur, superbe ac praesidenter se geret. Itaque dolos consuens machinabitur, perturbationesque innumerales ac suspiciones sibi accerset, a seque animi tranquillitatem fugabit, & Deus pacis expectetur, vt pote cui locus in eo non sit, vbi acquiescat. Cognito

Iob. 12. 24.

Sap. 5. 24.

Isaie 40. 23.

Bas. epi. mon. c. 10

igitur

psal. 50.

Iob. 9. 13.

Gregor. 9. mor. c. 10

Iustin.

igitur nos detrimento, à ratione abhorrentem istiusmodi cupiditatem fugiamus. Sic Basilius. [Ista omnia ambrosiorum flagitia in hoc sancto Doctore legimus, sed hac nostra ætate propriis oculis in hominibus ambrosiosis sæpe perspeximus. Qui dignitatem adepti, ita se gerunt, ut non obscurum sit, eos non ad Dei gloriam aspexisse, sed sua commoda procurasse. Opes pauperum, in aulais, in lectis eburneis, in lecticis, in rhedis, in conuiuibus, in potationibus, in deliciis, & in ditandis consanguineis infumunt. Magnatibus iniusta poscentibus non audent obfistere, quorum ope, & falsis de ipsorum vita exaggerationibus, putant se aut in dignitate adepta durare, aut aliam pinguiorem obtinere. Peccata, & flagitia subditorum dissimulant, virtutes non plantant, vitam populorum emendare non curant. Denique munus habent ducum, qui homines dirigant, & leonum, qui aduersus peccata rugiant, cor autem leporum timidorum, qui qualibet oborta difficultate, turpiter fugiunt, & pauperes conculcati permittunt. Verum enim est, quia [regnantibus impiis ruina hominum.] Has laruas, has pelles deauratas, has umbras dignitatum fuge, tu o homo Dei, si valueris, sin minus dolenter admittite, non ut timeas, sed ut Deo, atque prælatis obedias, in eisque laborem & curam pro Dei gloria suscipias; splendorem verò, honores, & hominum laudationes cum vera humilitate spernas.]

Prouerb.
28. 12.

De octauo Gradu Humilitatis, qui est, propriam vilitatem, & defectus libenter detegere.

CAPVT IX.



IMILIS est superbiæ, descensio; & humilitatis, ascensio. In descensu verò superbiæ, quem in primo parente animaduertimus, primum fuit, diuinam dignitatem appetere, postea verò culpâ admittam celare, & turpem nuditatē obtegere. Appetit ille rem pulchram oculis eius propositam: Eritis sicut dii. & postmodum suam aduersens nuditatē foliis se ficus operuit, & audiens vocem Domini ipsam vocantis, se ab oculis eius, qui omnia intuetur, abscondit. Oppositus huic est humilitatis ascensus: nam primò iustus humilis dignitatem, & honorem, ac laudem fugit: & postea ut efficaciter fugiat, defectus suos, ac imbecillitatem, ut ab aliis contemnatur, detegit, & quicquid eum potest despicibilem facere, minimè abscondit. Duplex est manifestatio culparum, aut defectuum propriorum: altera, qua quis prælato suas miseras manifestat: altera, qua fratribus, prout prudentia dicitur, & edificatio non refugit, aliquos suos quisque defectus renelat. De illa prima (annuente Domino) infra in quinto gradu sancti Benedicti dicemus, nunc verò hanc secundam hoc loco tractamus.

Infra p.
4. 5.

Quemadmodum enim superbi & elati, si quid habeant, quod eos, apud alios, magnos & honorabiles faciat, passim & sine villo defectu effundunt, defectus verò & vilitates abscondunt: ita è contrà, humiles & modesti bona sua naturalia, & dona supernaturalia prudenter celant, at defectus, siue ad naturam, siue ad motes pertinentes, cum edificatio non reluctatur, dicere non extimescunt. Nam cum verissimum sit, quia ex abundantia cordis os loquitur, cum ipsi de se parua & vilia cogitent, seque pusillos & abiectos existiment, vilia solum & abiecta de se libenter produnt. Istud certè discrimen superbi & humilis assignat Prosper, in hunc modum scribens: Superbi cupiunt, in se, quod non faciunt, prædicari:

humiles refugiunt, quicquid boni operantur, agnoscunt. Illi, vitia sua à se alienando, peruersitatem suæ voluntatis excusant, & bona sua suis viribus deputando, semetipsos turpiter iactant: isti, si qua peccata commiserint, voluntariè confitendo, semetipsos accensant, & omnia bona sua diuino muneri deputando, Deum iugiter laudant. [Nec mihi obicias carmina Dionysij Catonis Poëtæ Christiani:

Nec te collaudes, nec te culpaueris ipse,

Hoc faciunt stulti, quos gloria vexat inanis.

Hæc, inquam, non obstant, quæ ad communes homines, communem virtutis gradum habentes, dicta sunt: qui nesciunt se, nisi ad captandam gloriam inanem, aut laudibus extollere, aut vituperationibus simulatis impetere. Ac sicut excellens humilitas, instante necessitate honoris Dei, se ipsam sine villo vitio, immo cum magni meriti obtentione, collaudat: ita ad contemptum sui coram aliis sine vlla simulatione vituperat, & non vanam laudem, sed veram sui despicientiam desiderat. Hæc igitur salutatis atque humilis propriæ miseræ detectio Ionæ Prophætæ facti fuit. Interrogatus enim à nauis sua illa tempestate iactatis quis nam esset, se Hebræum, ac seruum veri Dei esse dixit, turpè inque fugam suam, & inobedientiam indicauit. Quod ex responsione eorū fit manifestum, qua dixerunt: Quid hoc fecisti? [cognouerunt enim viri, quod à facie Domini fugerent, quia indicauerat eis.] Hæc autem peccati pia humilisque confessio quæ à illi bona attulit: Primò eum, quem antea ignorabant penitus, ac vilem putabant, suspexerunt ut seruum Dei; deinde, dilexerunt eum, nam audito remedio euasione suæ, ut scilicet eum in mare mitterent, præ reuerentia & amore, quo eum iam prosequerantur, proficere noluerunt, sed remigabant valde, ut se illumque liberarent. Hanc nauarum reuerentiam erga Ionam Hieronymus indicauit, qui eos sic loquentes introducit: Propter te dicis ventos, fluctus, mare, gurgites concitato: exposuisti causam morbi, indica sanitatis. Ex eo quod contra nos fugit mare, intelligimus iram esse suspensionis tuæ. Si culpa est quod suscepimus, quid facere possumus ne Dominus irascatur? Quid faciemus tibi: Hoc est, interficiemus te? sed cultores Domini. Seruabimus? sed Deum fugis. Nostrium est præbere manus, quid fieri iubeas: tuum est imperare, quo facto quiescat mare, quod nunc creatoris iram suo timore testatur. Tandem voluntate Dei cognita, quod eum in mare mitterent, magno timore, & ingenti dolore percussis de submersione illius, eiecerunt eum, clamantes, atque dicentes: Quæsumus, Domine, ne pereamus in anima viri istius, & ne des super nos sanguinem innocentem, quia tu, Domine, sicut voluisti, fecisti. Dominus quoque placatus est, qui inobedientia ac duritie Prophætæ iratus, humili tamen detectione peccati eius delinuit, imperauit pisci, & euouit Ionam in aridam.

Hæc eadem suos defectus provalentibus accidit. Nam qui antea ignorabantur, iusti & humiles agnoscuntur; qui prius negligebantur, diliguntur: & dum eos sui contemptores videmus, libenter in consiliarios & magistros accipimus. Ipsi verò, qui ita se manifestant, virtutem ad pugnantium aduersus defectus suos, immo & (faciente Domino, ac vires immitente) integrâ salutē accipiunt. Sicut enim culpæ excusatio atque defensio, eius geminatio est: ita eius manifestatio eam imminuit atque extenuat. Vnde vox est iusti: Sit nox illa solitaria, ne claude digna. Solitariam namque noctem culpæ relinquimus, cum eam nequaquam verbis procacibus excusamus: eam verò alteri sociamus, cum inepta excusatione defendimus.

Proper
lib. 3. de
vita con-
templati-
ua. c. 3.

Ionæ 1.
10.

Hierony.

mat.

Ionæ 2.
11.

Iob. 3. 7.

Vnde